

Inserat se sprejemajo in velja  
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,  
12 " " " " 2 "  
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se  
cena primerno zmanjša.

#### Rokopisi

se ne vračajo, nebrankovana  
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo  
administracije in ekspedicija na  
Starem trgu h. št. 16

# SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.  
za pol leta . . . 5 " — "  
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan  
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu nižnjem  
št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer  
v torek, četrtek in soboto.

## Nihilisti.

Pogostokrat je v časopisih govorjenje o nihilistih na Ruskem. To so ljudje brez vere, brez domoljubja in pravega prijateljstva. Prvi sad omike na neizobražene narode je neko pretirano mehkočutje, iz te rahločutnosti združene z nevero rodi se nihilizem. Ruski nihilist pravi: „Kaj je meni moj oče, kaj moja mati? Ali nismo vsi ljudje bratje? Vsak človek je meni toliko ljub, kakor moj oče in moja mati! — Kaj meni domovina Rusija, kaj meni ruski, slovenski rod! Celi svet je moja domovina, in vsi narodi so moji bratje!“ — Slišali smo, da ženske nihilistovke vjetim bašibozukom šopke v vozove mečejo! Kako si zamoremo to razložiti? Vzrok je nevednost, nezrelost nazorov o mednarodnem življenju. Da smo vsi narodi bratje, to je vse prav in lepo, pa bašibozuk ne more od nas zahtevati tiste prijaznosti in ljubezni, kakor naš dobronik ali prijatelj, dokler je divjak, dokler žene in otroke mori; takemu nasproti najbolje svojo krščansko ljubezen pokažemo, ako nedolžne žrtve pred njim ovarujemo, in ga prisilimo, da mora postati človek, ako hoče spoštovan biti. Ruski nihilisti, domišljevalci kakoršni so, sovražijo le svojo vladu, ker jim njihovih neizpeljivih preuredb neče izvesti, hvalisajo pa vse tuje narode, ker pri njih v svoji bolni domišljiji vidijo vse dobro, pri Rusih vse slabo. Nihilist vprašan, kaj bi naredil, če bi imela Rusija vojsko, odgovoril je: „Šel bi v sovražni tabor, ter bi ranjenim

stregel!“ Tu se vidi bolno mehkočutje nihilizma, ki iz samega pretiranega človekoljubja ni zmoglo občutiti, kaj je domoljubje, ter zaničevanemu pojmu „domovine“ kljubuje s tem, da neče iti domačim ranjencem streč, ampak tujim, sovražnikom! Ruski nihilisti nahajajo se večidel med izobraženim narodom, ne pa med zdravim, kmečkim jedrom ljudstva; večidel so se navzeli liberalizma ali prav za prav evropskega brezverstva; oni poznajo le „prirodu“ (natoro) in „človeka“, „humaniteta“ (človekoljubje) jim je najviši uzor, in tako objemajo in poljubujejo bašibozuke, kakor madjarske cigane, Angleže, Francoze in Nemce, pa ne pomislijo, kako da se tem narodom v srcu mrzé vsi Rusi, če so prav nihilisti. Ali niso ti ljudje milovanja vredni v svoji razgreti človekoljubnosti, ker po sili svoje sovražnike pritiskajo na prsa, svoje brate pa odbijajo? Prav in potrebno je, da smo vsi ljudje bratje na svetu, a dokler Slovani povsodi sovražijo, tlačijo in mučijo, tako dolgo sme on zahtevati svoje pravice. Ni prav in tudi ne potrebno sovžiti svojega nasprotnika, bojevati se da tudi brez sovražstva, kakor nam kažejo viteški Črnogorci; za pravico bojevati se, pa ni samo dovoljeno, ampak celo dolžnost! Te resnice nečejo nihilisti razumeti, ter hočejo, da se vsled bratovske ljubezni ne ganemo, če nam drugi narodi prav v obraz pljujejo, in po naših glavah hodijo. Tega tudi naša vera ne zahteva, ktere božji začetnik je vojaku, ki ga je brez usmiljenja

in brez vzroka v obraz bil, rekel: *Kaj me biješ?*

Ali bi bilo tedaj mogoče ljudem s tako napačnimi nazori pamet oznanovati? Nekteri mislijo, da se taki nihilisti nahajajo le na Ruskem. Pa pogledjmo vendar malo okoli sebe; ali niso tudi med nami ljudje, ki nas na ruske nihiliste, kakor smo jih zgoraj opisali, prav živo opominjajo? Gotovo da so. Mnogo jih je, ki imajo vedno tiste nazore in tiste besede na jeziku. Zvest rodoljub in narodni odpadnik sta jim enaka. Kaj je domovina, tega nečejo razumeti, celi svet jim je domovina, in vsak narod enak, samo s to razliko, da spoštujejo vsako narodnost, samo sveje slovenske nočejo priznavati. To nas spominja na ruskega nihilista, ki gre ranjencem streč, pa ne ruskim, ampak tujim. „Več jezikov ko eden zna, več velja“ ta, pregovor imajo naši nihilisti tudi zmirom v ustih; pa pri tem ne pomislijo, da le od Slovanov zahtevajo, naj bi se tujih jezikov učili, sami pa da nočejo na rame vzeti bremena, ktero nam nakladajo. Naši nihilisti ne vidijo, da nas Nemci, Lahi, Madjari zaničujejo, sovražijo, obrekujejo in pri vsaki priložnosti oškodujejo, drugi narodi naj delajo z nami, kar koli hočejo, naši nihilisti bodo vedno le trdili, da smo vsi ljudje bratje, in da nas tujci hočejo le omikati in olikati!

Tudi v tem so ruskim nihilistom popolnoma enaki. Ruski nihilisti vidijo napake le v ruskem narodu, naši nihilisti ravno tako Prepričani so, da je Slovenec najposlednji iz-

## Bog je pravičen.

(Iz nemškega po K. Bolanden-u.)

(Dalje.)

Napoleon III. vjet.

Pet let pozneje sedel je nekega dne grof Retel pri svojem prijatelju Ditmaru v poletni palači Belevé v obližji Sedana.

Napoleon je bil malo tednov prej Nemčiji vojsko napovedal. Francozi so se trdno zanašali, da bodo Nemce premagali; a ne tako skrbni, sivolasi grof Retel. „Mi ne moremo zmagati, čisto nemogoče je, rekel je žalostno z glavo majaje. Francija in nje cesar so se zelo pregrešili. Bog je ojster sodnik vsakega pregreška.“

„Jaz Vas ne razumem, moj ljubi prijatelj Jožef,“ reče mu Ditmar.

„Naši izvrstni vojaki vneti hite v boj, in upajo že v malo tednih reko Reno prestopiti in zmagovito hiteti proti Berlinu, in Vi jim tako čudno prerokujete nesrečo in obnemago.“

„Jaz imam svoje vzroke za to, ljubi Bernard! Napoleona bo ravnotista osoda zadela, kateri so zapadli vsi knezi, ki so kedaj namestnike božje na zemlji stiskali, preganjali in oropali.“

„Že vem, Vi se spominjate zopet na oni pogovor papeža Pija VII. z Napoleonom I. v Fontainebleau, ki se je Vam takrat priču-

jočemu mlademu blagničju tako v spomin vtisnil,“ vsklikne grajščak veselo. „Ne rečem, da ni Bog žesla Napoleonovega zlomil, ker je papeža vjetega držal, in katoliško cerkev hotel premeniti v dvorni stroj, ktere ga bi bil po svoji volji rabil. A jaz vendar ne mislim, da bi zdaj ravno tista osoda tudi Napoleona III. zadela. Vi ste le malo preboječi.“

„Stari Bog še živi, dragi Ditmar!“ zavrne resno grof. „Kakor gotovo je Bog nespremenljiv v svojem bitju in je najvišji pokrovitelj stola sv. Petra, ravno tako gotovo bo njegova težka roka zmlela prilestnega sovražnika in stiskovalca papeževga.“

„Po tem takem bi pa Božja sodba naj prej morala zadeti Italijo in njenega kralja.“

„Ne tako, moj prijatelj! Italija bo že enkrat s svojim kraljem vred to žela, kar je slabega sejala, pa Viktor Emanuel ni oče laških prekucij in oropanja rimskega prestola, ampak Ludvik Napoleon, cesar francoski.“

„Po moji misli se Napoleon III. ni toliko pregrešil zoper papeža, kakor njegov stric, kajti sedanji cesar je papeža še varoval, zato pa menda ne zasluži kaznovanja božjega.“ seže mu Ditmar v besedo.

„Varoval? Moj Bog!“ vsklikne grof žalostno. „Vi se daste z vnanjim bleskom dejanj slepiti! Povem Vam, da je Napoleon III.

papeževemu prestolu več škodoval, kot Napoleon I. — Njegov stric je bil res odpeljal papeža v ječo, in je to storil z očitno silo. Stričnik ravna pri enakem dejanju skrito, prilestno in zvito. On je s prilestno politiko zakrivil oropanje Očeta vsega krščanstva. Spomnite se malo nazaj. Ali ni bilo v časopisih in knjigah, ki so iz dvornih krogov izhajale že leta in leta, trjeno, da je obstanek papeževga kraljestva nemogoč? Ni ravno cesar Napoleon sam kjigo izdal, v kateri pravi, da sta papežu zadosti ena palača in velik vrt? Ali ni ravno on italijanskega roparskega kraljestva s svojo močno roko podpiral? S tem tedaj je Napoleon pospeševalec in pomagalec laških cerkvenih roparjev in uničevalec papeževga prostosti. S tem pregrehami zapadel je božji jezi in vsa Francoska z njim.“

„Marsikaj imate prav“, reče Ditmar po kratkem premisliu.

„Odkar je Napoleon z Italijo ono zvezo sklenil, po kateri je Piju IX. francosko varstvo odtegnil, je cesarju zvezda sreče bledeti in vgasovati začela.“

„Kako sem jaz takrat Napoleona rotill in mlo prosil te zveze ne storiti!“ pravi Retel, „a vse zastonj. Cesar ne veruje, da Bog vlad in brani sv. cerkev. Pa kmalo bo zvedel in občutil, da stari Bog še živi, in da z ne-

med vseh narodov. Kakor Nemcev, Lahov, Francozev ne more prehljati, tako zaničljivo misli o svojih rojakih; ker je sam šema misli, da so tudi njegovi rojaki vsi šeme! Kakor ruski, tako tudi naši nihilisti niso dosti sveta videli in spoznavali. Kdor je pa sam kaj po svetu prišel, je lahko opazil, da Francozi, Lahi Nemci in drugi narodi, ne zaničujejo lastnih ljudi tujcem na korist, in da se ni treba lastne narodnosti odreči, če boče med njim kaj veljati.

Kakor svoje narodnosti, tako naši nihilisti tudi svoje vere ne ljubijo. V tej zadevi so čisto indiferentni, malomarni, in pravijo, da je človek v vsaki veri lahko izveličan, če le pošteno živi; sicer pa jim je vera le postranska reč, glavna stvar jim je človekoljubje, pa ne splošno, ampak po njihovih napačnih nazorih omejeno človekoljubje. In ravno v tem se pa razločujejo naši nihilisti od ruskih. Ruski so namreč komunisti, ter razkladajo človekoljubje tako, da se mora vse posvetno blago med vse ljudi razdeliti, naši pa niso socialisti, ker je pri nas pojem imetja ali posestva že bolj vtrjen, naši so samopridneži; „kšeft“ jim je čez vse, temu se moraja podvreči vsi drugi oziri; ker nema srca za skupnost, za občni blagor, ker ne vé, kaj je domovinska ljubezen, in ker mu sploh nič ni sveto in žrtve vredno, za to mu je kaj lahko, z mirno vestjo živeti le za se, za svoje koristi, za svoj dobiček. Mlačni v veri, mlačni v domovinski in narodnostni ljubezni, ljubijo vsacega, kdor jim kak zaslužek daje, in se potegujejo le za to, kar bi jim utegnilo kak dobiček donesti. To so naši nihilisti; in teh je žalibog prav mnogo!

### Z bojišča.

Dasi je vreme jako neugodno, se ruska vojna vendar še ne misli umakniti nazaj v tiste kraje v katerih bode čez zimo ostala, marveč pričakujejo še vsi odločilne bitve, po kateri se bo še le sklenilo, kaj da bo storiti. Vradno se ne potrjuje novica, da bi bil carjevič 28. sept. premagal Mehmed Ali pašo, kakor tudi to ni resnično, da bi bil Izzi paša 23. sept. ves za Osmana odločeni živež spravil v

Plevno. „Pressi“ se namreč iz Sistova telegrafuje, da so Rusi 28. sept. Turkom vzeli 80 s pšenico in ječmenom obloženih vozov. Plevne Rusi ne bodo več napali z naskokom, ampak močen oddelek hočejo poslati proti Orhaniju in Sofiji ter Plevno zajeti od vseh strani. Tudi so na Grivici nastavili dva velikanska topova, s katerima hočejo streljati na Osmanov tabor. Osman paša ima sicer še zmerom kakih 50.000 ljudi, vendar pa je vojna njegova silno na tesnem, ker leži v Plevni tudi 14.000 ranjencev. Privatna poročila trdijo, da je vojna Osmanova v Plevni že res od vseh strani zajeta.

Drugih novih poročil dozda ni, razun da se je zopet pričelo streljanje s topovi med Ruščukom in Jurjevim in da se na Rumunskem sklicujejo rezervisti. Načelnik generalnega štaba rumunskega postal je namesto Zatova, kteremu je odločena druga služba, general Tottleben.

V Dobrudži je bil general Zimmermann poslal generaladjutanta Manzina na ogledovanje proti Tatarbazardžiku, kjer stoji Riza paša s 6000 egiptovskimi vojaki. 26. sept. je Manzin natepel 500 Čerkesov pri Čuboag-Knjusu, 27. septembra pa 700 Čerkesov pri Bazardžiku. 28. sept. se je vrnil v Klüstendže ter je med potjo še našeškal 300 Čerkesov. Rusi so imeli v teh 3 dneh 29 mrtvih, 1 častnik in 1 vojak pa sta bila ranjena. Turki so zgubili veliko več ljudi. Bazardžik je vtrjen.

Pri Silistriji Turki na vso moč izdelujejo most čez Donovo.

Iz Karajala v Aziji se službeno poroča, da je Ismail paša 27. sept. od vseh strani prijel čete generala Tergukasova, ter z 12 batalijoni napal desno krilo rusko pri Čaruhči. Pa po dalji bitvi bili so Turki od Kubanskega polka premagani, ki jih je podil skoraj 4 ure daleč. Na ruskej strani bila sta ranjena general Devel in načelnik Kubanskega polka, Kabenin, pa 10 častnikov; vojakov palo je 16, ranjenih pa je bilo 148.

Nekateri so bili prosili vlado turško, da bi smeli čez Donavo pripeljati lesa in napraviti kočje za ranjence. Pa vlada prosilcem tega ni dovolila, pač pa nima nič zoper to, če zdravniki prihajajo čez Donavo.

Bosenskim beguncem begi prigovarjajo, da bi se vrnili domu, ter jim obetajo denarjev za nova poslopja in semena za setev. Tudi jim pravijo, da bode država žitno desetino opustila in jih za dve leti oprostila davkov in da jim hočejo tudi begi marsikaj zbrisati in odpustiti. Pa Bosnijski predobro poznajo goljufive obljube turške, da bi jim brez poročstva verjeli, kar jim obetajo.

Turkom se prilega ruska obleka kakor opicam človeška. Dopisnik nekega nemškega časnika je videl trumo turških Čerkesov, ki so bili svojo narodno nošo zamenjali z uniformo od njih ubitih Rusov. Smešno je bilo videti te azijske divjake, ko so se vračali v turški glavni tabor. Na čelu teh Čerkesov je jahal Osman Bey v beli z zlatimi portami obšiti suknji padlega ruskega oficirja, na glavi z narodno kosmato kapo, ošaben na ruski red sv. Jurija, ki je kinčal njegove prsi. Za njim jahajo drugi jezdiči v uniformi ruskih ulanov, s temno-modrimi suknjami opasanimi s širokim rumenim obšivom. Vendar je moralo njih število silno obilnejši biti od števila padlih Rusov, kajti prisiljeni so bili, trofeje razdeliti med seboj. Tako je nosil en del drhali poleg kosmate kape in narodnih hlač rusko ulanko (plajš), drugi del je pa imel poleg dolge čerkeske bavdaste suknje modre ulanske hlače, tretji del pa glavno pokrivalo pobitih sovražnikov. Na tak način je zamoglo nekoliko tih divjakov zamenjati svojo borno razcapano obleko s krasno rusko. Gotovo pa bi se noben Rus ne hotel za ves svet pokriti s turškim turbanom, ali ogrniti se s turško haljo.

### Politični pregled.

V Ljubljani, 3. oktobra.

**Cesar**, ki so te dni s saksonskim kraljem na lovu v Radmerskih in Ezenerskih gozdih, se bodo danes vrnili na Dunaj, jutri pa bodo svoj in svojega priletnega očeta, nadvojvoda Franca Karla god obhajali v Išli, kamor dojdejo tudi cesarjevič Rudolf, ki se je 30. sept. iz Inšpruka odpeljal k svoji sestri, princesinji Gizeli v Mnihovo, in cesarjeva brata, nadvojvoda Karl Ludvik s svojo soprogo, čigar sinček je tudi Frančišek, pa Ludvik Viktor.

zmanjšano močjo in v polni meri svojo sveto jezo razlije nad stiskavcem sv. cerkve.“

„Če je Napoleon res toliko zakrivil, ali je potem treba, da pravični Bog celo deželo kliče na odgovor za grehe njenega kneza pravi Ditmar?“

„Kakoršno ljudstvo, takov kralj!“ odgovori Retel. „Francoska bi bila lahko svojega cesarja siliti zamogla, krščansko vladati, ko bi bila le hotla. A Francoska dopuščala je krivice. Le mali del ljudstva se je zoprstavljal neverstvu. In kedo je nevero in razujzdanost pospeševal? Zopet Napoleon III. On je dopustil, da se je pisalo in tiskalo brezbožno govorjenje, v katerim se je spodrivala in spodkopavala krščanska prav, kakor pred prvo prekucijo. In kako je dopustil cesar tudi vojake ob vero pripraviti? Vojaška pravila so tako vstrojena, da kdor krščanske dolžnosti spolnuje, na višji službeno stopnjo priti ne more. Duh popolne nevere in najnesramnejši paganstvo nahaja se med vojno. S kratko rečeno: Napoleon III. pustil je Francosko pravno propasti. Ni li to tedaj preganjanje cerkve? Ko bi že pred ne bil vedel, da očitna in nesmiljena preganjanja veri manj škodujejo, kot skrivne in prilestne zvijače na zopercerkveni poti, mi je to pokazalo prav očitno Napoleonovo vladanje. Francoska je globoko padla in daleč

zašla od božje poti, zato bo kaznovana, kajti stari Bog še živi.“

„Ker imate tri sinove v vojski, Vas mora misel na zgubo naše vojne dvakrat nesrečne storiti, ljubi prijatelji! Osrčite se! Zaupajte v srčnost naših vojakov in izvedenost njihovih generalov.“

„Srčnost in izvedenost ne opravite nič, kadar Najvišji soditi pride“, odgovori Retel žalostno. „Če bi Nemčija čete samih otrok zoper nas v vojsko poslala, bi mi vendar ne zmagali. Kaj se posmehujete? Le počakajmo!“

Temne dozdevne grofa Retelna so se v resnici spolnovati jele. Kmalo ena za drugo sledile so si bitve pri Weisenburgu, Vertu, Zarbriku in posebno krvava bitka pri Mecu, pri katerih so vselej Nemci zmagali. Zatem zbrale so se vse sovražne čete okrog Sedana. Vroč, divja bitev se vname. Iz več sto topov švigale so težke kroglice s takim gromom, da se je zemlja majala, kakor v hudem potresu. Tudi v grajšini Belevé so se šipe v oknih tresle, in Ditmar bil je v največjem strahu. Ne tako grof Retel. Čeravno žalosten, je bil vendar vdan v božjo voljo. „Gospodova volja naj se zgodi, rekel je. Bog ohrani moje ljube sinove, in izbudi mojo globoko padlo domovino k novemu življenju!“

Zjutraj 2. septembra prinese neki fran-

coski častnik Ditmaru nenadno sporočilo, da se bosta cesar Napoleon in pa pruski kralj danes v grajšini Belevé k pogovoru sošla.

„Cesar bodo krog desete ure že tukaj,“ konča častnik svoje sporočilo in odjaha nazaj.

Ves prestrašen skoči Ditmar v Retelnovo izbo vsikliknivi: „Moj Bog, mislite si novico, gospod, cesar se je k meni priti napovedal. Z nemškim kraljem bosta tukaj pogovor imela. In jaz nisem na to nič pripravljen. Vojaške čete so vse moje prihranjenke pojedle, in celo zadnja šampanjevka je izpraznjena. Prijatelj Jožef svetovajte, pomagajte mi, kaj mi je početi?“

Grof ga pogleda mirno. Čisto nič se ne spremeni njegovo tužno obličje.

„Ljubi Bernard, kterega pa hočete pogostiti? Za kterega hočete še kake priprave?“ pravi mirno. „Verjemite mi, cesar ne misli takrat na nobeno potrebo, ko mu je ura prišla svoj globoki padec z vjetjem zapečatiti.“

Ditmar se vsede obnemogel na stol. „Moj Bog, moj Bog, tukaj v moji hiši“ — reče roki sklepeje, „tukaj v moji hiši bo moral ošabni francoski cesar svoj meč zmagovalcu izročiti. O, kakošna sramota, oj, kakošna nesreča!“ Z obema rokama si zagrne obraz in se glasno zjoka.

„Osrčite se, ljubi Bernard! tolaži ga Retel.

**Dunajski** listi so napadali grofa Andrassyja zaradi kratkega in ironičnega odgovora, ki ga je po dogovoru z njim ministerski predsednik Auersperg glede vzhodnega vprašanja dal državnemu zboru. „Pest. Lloyd“ jim odgovarja rekši, da grof Andrassy ministerskima predsednikoma daje kratka pojasnila, da ju pa ne sili pri odgovorih svojih posluževati se posebne oblike, kar pričajo Tiszovi govori. Andrassy ni odgovoren za obliko, še manj pa za besede Auerspergovega odgovora in vsaka zbornica dobi odgovore, kakoršne zasluži, in zasluži odgovore, s katerimi je zadovoljna.

**Iz Krakova** se piše v „Čechu“, da je slavnost, ktera sa je obhajala 8. septembra v Stari vasi, bila neznansko velika. Ta dan je namreč apostolski nuncij msgn. Jacobini v jezuitovski cerkvi venčal podobo blažene Device Marije. Po prejšnji osemndnevni pobožnosti, ktere se je vdeleževalo na tisuče ljudi, privrelo je k slavnosti sami gotovo do 100000 jih skupaj iz vseh krajev, tudi iz Ogerskega. Pri veliki maši, ktero je služil nuncij pod milim nebom, stregla sta mu dva nadškofa. Vpričo so bili korarski zastopniki iz vse Galicije, duhovnov svetovnih in redovnih do 300, plemenitazev poljskih 100 gospodov in 100 gospej žlahtnih. Bili so plemiči v svoji semanjski narodni opravi, in med evangelijem so navkviško držali meče v spominj, da so pripravljeni katoliško cerkev in vero tudi z orožjem braniti. Telegrafično pooblaščen je podelil nuncij vsej zbrani množici apostolski blagoslov.

**Madjarski** listi se delajo, kakor da bi bila na Madjarskem zasledjena zarota zoper Ruse in Rumunce jako nedolžna in dotična poročila silno pretirana. Tudi Klapka se v nekem 30. sept. objavljenem pismu izgovarja, da o nabiranju madjarske prostovoljne legije, ki bi bila imela čez Erdeljsko hiteti na Rumunsko in Ruse prijeti od zadej, ni nič vedel, in da bi bil svojim prijateljem to odsvetoval, če bi mu bili reč naznanili, ker bi to Madjarsko pripravilo v nevarnost, ne da bi Turčiji kaj koristilo. Ker se Turčija od Ogerske ne more nadejati materialne podpore, naj jo vsaj moralčno podpira celi narod madjarski. Snovanje takih napadov, kakoršnega so nameravali Madjari, pa bi razdvojilo rodoljube, ki

morajo strogo zedinjeni ostati zlasti v sedanjem času. Če bode v prihodnje Avstro-ogerski državi, zlasti pa Ogerski vsled dogodkov na vzhodu žugala nevarnost, bodo morali vse svoje moči posvetiti resnici, ktero boje umé vsi Klapkovi rojaki. Poročilo o nameravanem napadu je tedaj ali izmišljeno ali pa je reč osnovana od prenapetežev in v politiki neiskusnih novincev.

#### Vnanje države.

**Ruska** „Agence Russe“ odločno oporeka novci nekterih listov, da je knez Gorčakov okrožnico razposlal vnanjim vladam. Sedaj ima vojna besedo, še le potem pride zopet diplomacija na vrsto.

**Vdanost Lahonov.** Na Italijanskem so 20. septembra obhajali obletnico osvojitve rimskega mesta. Nad mestnimi vratmi „Porta Pia“ nataknjene so bile tudi zastave tržaška, tridentinska in nizanska črno preprežene. Kakor piše „Fantulla“, šla sta poročnika avstrijski in francoski vsled tega k ministru Melagriu, ter sta se mu pritožila, da pri takih okolščinah bi moralo giniti prijateljstvo med Italijo in omenjenima državama. Minister je obljubil, da hoče o tej reči natančneje pozvediti. — Ravno tistega dne zvečer je neka drubal psovala vojaško godbo, ker brez višjega dovoljenja ni hotela zagosti Garibaldove himne. Vojno ministerstvo je vsled tega zaukazalo, da vojaške godbe ne smejo več igrati na javnih trgih, dokler se ta prepoved ne prekliče. Zdaj tedaj na takih prostorih igra le mestna godba, kateri pa je zaukazano, da mora vselej pri začetku in na koncu igrati kraljevo pa tudi Garibaldovo himno. Prenapeti Garibaldovci se bodo na ta način vednega ponavljanja gotovo naveličali.

**Na Japonskem** so zadušili vstanek, ki se je bil vnel pred letom dni, ter obesili glavne vstaške vodje. Upor se je bil pričel vsled „liberalnega“ ukaza jako liberalnega cesarja, da se ima premoženje plemičev in drugih premožnih ljudi cesarskim kasam na korist naložiti (kapitalizirati), to se pravi po domače: pohvatiti ali pokrasti. To je med posestniki zbudilo strašansko nevoljo. Ker so razun tega posamezni stanovi, zlasti vojaški

stan, zgubili svoje starodavne pravice, sprli so se v Hongu meseca oktobra lanskega leta najprej „Samuarai“ t. j. vojaki, katerim se je kmalo pridružil tudi načelnik vojne čete, ki je imela ta upor zadušiti. Ker je bil Saigo, tako namreč je bilo ime temu voditelju, slaven državnik in vojak, ki je v celem cesarstvu vžival največji zaupanje in spoštovanje, pa s silnimi prenapetostmi mikada (cesarja) ni bil zadovoljen, pridružila se je velika množica upornikom in nekaj časa se je celo dozdevalo, kakor da bo vlada popadla. Zdaj je sicer zmaga, vendar pa še ni rešena vse nevarnosti. Nevolja namreč po vsej deželi je ostalala in ni pričakovati, da bi se mnogobrojno ljudstvo radovoljno podvrglo tako samovlastnim ukazom in vredbam, kakoršne je vlada zapovedala. Ravno najveljavnejši in najbogatejši krogi so najbolj nezadovoljni in zahtevajo, da bi se tudi oni vdeleževali postavodajalstva. V Tesi so se sošli najplemenitejši državljani celega cesarstva in so vladi izročili spomenico, v kateri zahtevajo, da naj cesar že skoraj skliče obljubljeno ljudsko zbornico. Videlo se bo, ali bodo Japonski liberalci, ki so našim evropskim podobni kakor jajce jajcu, hoteli z ljudskimi zastopniki deliti državno oblast, ki jo imajo doslej prav sami v svojih rokah.

#### Izvirni dopisi.

**Od Save, 2. oktobra.** Velika nesreča na železnici bi se bila kmalo pripetila 1. t. m. S poštnim vlakom, ki je popoldne odrinil iz Zidanega mosta proti Ljubljani, peljalo se je tudi več vojaških novincev ali rekrutov. Ko je vlak sopihal proti Zagorji, stal je neki novinec na vozu starega kopita, ki se je odpiral na obeh konceh, na stopnicah in je radostno pozdravljal memo železnice gredoče ali stoječe ljudi. Pa veter mu odnese klobuk in ko se je sklonil, se za njim nekoliko preveč nagnil, padel je malo pred tunelom s stopnic ter se je dvakrat prekobil. Pobravlši klobuk vstal je vojak, ki si je bil raztrgal samo hlače, sicer se pa menda nič ni poškodoval, in je tekkel za vlakom ter mahal z roko, da bi se vstavil in ga zopet sprejel, kar se pa ni zgodilo. Ko je vlak pri-

Tako je moralo priti. Kar bomo danes videli, nas bo ganilo in pretreslo, a bo tudi častito in božje, kajti spolnila se bo sodba Narvikšega. Da, da, stari Bog, varuh Petrovega stola, še živi.“

Zdaj pridrdra kočja proti gradu in za njo veliko svetlih spremljevalcev na čilih konjih. Z roko oprt na enega generala stopi iz kočije Napoleon. Bil je v maršalski uniformi in videlo se mu je, da je bolehen, potr, in da se je čez noč zelo postaral. Grajščak pozdravi visocega gosta z malimi besedami. A Napoleon zahvali se mu tópo, le malo z glavo kimaje. Počasi stopal je po stopnicah proti salonu zanj pripravljenemu.

Ko obstoji, zagleda zadej med množico spremljevalcev visoko zrašeno osebo.

„Ste li res Vi, grof Retel“, vpraša Napoleon ves nekako pretresen?

„Gospod, jaz sem!“

„Vi ste šli ljubeznjivo z mojim stricem v pregnanstvo v ječo,“ pri teh besedah dene roko na svoje vroče čelo in obmolkne.

„Da, Veličanstvo!“ vsklikne grof, ginjen od tega prizora.

„Resnične so besede sv. pisma: Strašno je pasti v roke pravičnega Boga.“

„Tako je, grof! Vi mi smete to reči, ker

mi tudi na višini moje slave resnice zamolčali niste. Je tako, prav gotovo tako je! Ko bi Vas jaz takrat ne bil pustil zastoj prositi za papeža, bi jaz ne bil zdaj tukaj. Svarilo mojega strica se zdaj tu spolnuje: „Ne žalite ne stiskajte papeža, da Vas roka božja, ki varuje Petrovo posestvo, ne zadene.“ Moja osoda na novo spričuje to resnico.“

To govoril je cesar pred se, potem malo postoji, gre še enkrat po mostovžu gori in doli, in nazadnje zgine v svojem salonu, kjer je pričakoval zmagovalca.

Del cesarjevega spremstva stal je na dvorišču v skupkih, kjer so se žalostni pomenjkovali. Enekrati prikazal se je Napoleon pri oknu bledega lica in potrtega srca vsled onega nesrečnega vdarca.

Čas mu je dolgotrajen, kajti 4 ure pričakuje zmagovalca, in te so Napoleonu dolge, kokor mala večnost.

Ko bije ura 2 popoldne, pridirjajo konjiki huzarji pred grajšinske vrata in se tu v vrsto postavijo. Oddaleč pa vrešči ropot bobnov in „hura“ vpitje. Zdaj prihaja zmagovalec in z njim dolga vrsta svetlega spremstva knezev in drugih gospodov.

Napoleon gre iz svojega salona na mo-

stovž kralju naproti. Molče si podasta vladarja roki in gresta v sobo.

Akoravno je bilo mnogo gospóde pri grajšini, bilo je vendar vse tako tiho, kakor bi bilo vse izmrlo. Vsi so čutili in spoznali ta resni trenutek. Še celo obraz ojestrega Bismarka spreletavala so nekaka srčna čutila. In zakaj bi ne, vsaj je ravno on tudi videl, kako hitro je bil ponižan in vjet ošabni gospodovalec, ki je še pred kratkim skoraj celi Evropi zapovedoval in nje osodo vodil.

Veličastno šumelo je zeleno drevje prek grajščine, kajti godila se je tukaj božja sodba.

Čez dolgo se odprejo vrata. Ginjenega obličja stopi iz salona najprvo kralj pruski, kterege je vjeti cesar spremljal do stopnic. Tu postoji še malo Napoleon, z glavo na levo roko naslonjen, in v desni držeč žepno ruto, ki je bila od solz mokra.

Kmalu potem zasede Viljelm konja, in za njim jaha vjeti cesar.

„Oj, ko bi bil ves svet ta ginljivi prizor vidil!“ vsklikne potem resnotužno Retel pri oknu za odišlemi gledajoč. „Tam le jaha on, — ponižan, vjet, potr, od roke pravičnega Boga!“

(Dalje sledi.)

šel na postajo, zapazili so, da so bila obe srednji kolesi skočile iz kolovoza. Kolika nesreča bi se bila lahko zgodila, če bi bil voz skočil iz kolovoza in se morebiti prevrnil v memo tekočo Savo, kjer bi bilo prav lahko peginilo mnogo ljudi. Ta dogodek priča kako potrebno je, ogledati vse, zlasti že stareje vozove, preden se zopet rabijo za navadno prevaževanje.

**Iz Štirskega,** 25. septembra. Ginljiva slovesnost se je danes v mariborskem duh. semenišču obhajala.

Soletniki nekdanji v celovškem in sv. Andrejskem duh. semenišču na Koroškem iz labudske in Krške vladikovine so se bili po pet in dvadeset, oziramo šest in dvajset letni ločitvi ta dan zopet sošli, da se skupno Bogu zahvalijo za vse v teku 25 let prejete dobrote in milosti, ter za svoje ranjke kolege pomolijo.

Na povabilo gosp. Kovačiča, podravnatelja v mariborskem semenišču, kateri je bil tudi izvrsten in ljubeznjiv voditelj celi slovesnosti, za kar mu bodi izrečena javna hvala, se je bilo sošlo 16, tovarišev in sicer 9 iz labudske in 7 iz krške vladikovine. V cerki sv. Alojzija so se molitve s sv. daritvami opravljale, v semeniški obednici s cveticami krasno okinčani pa se je stara kolegialna složnost in ljubezen pri čašicah polnih rujnega vinca in izvrstnih napitnicah krepko potrdovala. Pri celi slovesnosti se je v živem ognju nepretrgano razodeval duh otroške vdanosti do stiskanega glavjarja sv. katoliške cerkve, ki je v krasen izgled postavljen vsem katoliškim duhovnikom. Tudi domovina draga ni imela vzroka biti nezadovoljna s svojimi skušenimi sinovi. — Narodnemu dnju edino se je menj, kakor je dopuščala prilika in svečanost darovalo „libatie“. —

Namesto tega pa je še jedenkrat to posebno poudarim in omenim — najživahneje in dobrodelno prodiral duh ljubeznjive bratovske složnosti in kolegialnosti „nezmenivši se za naslov oblast in čast“, in razliko vladikovin

Taka ljubeznjiva neukončljiva složnost je v sedanjem od sebičnosti nadutem veku redka redka!! — Bog ohrani vse jubilate do zlatega jubelja, Bog jih živi! — k—

## Domače novice.

V Ljubljani 4. oktobra.

(Za meščane) so bili v seji mestnega odbora 28. sept. sprejeti: Jakob Kobilica, hiš. pos. in marelar. Anton Kremžar, hiš. pos. in pek. Peter Strel, branjevec. Marka Span, čevljar. Karl Hinterlechner, čevljar. Andrej Praprotnik, načelnik mestne ljudske šole. Jožef Köhrer, sukač. Anton Avbel, hiš. pos. in pek. Jožef Regali, hiš. pos. in mizar. Jožef Strzelba, hiš. pos. Franc Bahovec, hiš. pos. in kupec z žitom. Blaž Rasp, hiš. pos. Mihael Velkaverb, branjevec. — Ljubljanski srenjčani po so postali: Karl Polc pl. Ruttersheim, c. k. polkovnik v pokoji. Karl pl. Merten, c. k. podpolkovnik v pokoji. Ferd. Schmitt, hiš. pos. in kupec. Jakob Milavec, hiš. pos. in krčmar. Anton Mikulinič, gostilničar. Nace Šušteršič, gostilničar. Jernej Tavčar, mizar. Viljem Schweitzer, revizor pri južni železnici. Lorenc Vagaja, hiš. pos. in molar. Jurij Kunčič, kupec z usnjem. Fort. Mavrič, hiš. pos. Janez Mohorc, branjevec. Mihael Fleischmann, gostilničar. Jakob Abramovič, čevljar.

(Postava o sušenju ljubljanskega mahnu) bila je od presv. cesarja potrjena.

(Valvazorjeve kronike) prišel je te dni tlo 19. snopič, ki nadaljuje IV. knjigo v tem snopiču nam predstavljate grad

v Jami (Lueg) na Notranjskem in postojnsko jamo. Tudi se v njem nahaja mična pripovedka, kako da je Kašpar Rauber pokončal Erazma iz Jama. Tiskal se je ta snopič še v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani.

(K farnemu konkurzu), ki se je 2. t. m. pričel, prišli so ti-le gospodje: Belar Jožef, Hladnik Janez, Kalan Jakob, Klofutar Janez, Kunstelj Franc, Kutnar Nace, Masterl Anton, Razboršek Jožef, Šoklič Blaž, Tomažič Janez, Tomelj Jakob, Trepal Anton, Zagorjan Janez.

(Cena mesa) za mesec oktober: najboljši od pitanih volov po 54 kr., srednje po 46, slabše po 38 kr. kilo. Kravje in nepitanih volov je po 48, 40 in 32 kr. kilo.

(Poziv). Pevska šola in redne pevske vaje za sezono 1877/78 se začno v čitalnici 1. oktobra in sicer: pevska šola za gospice vsak četrtek ob 6. uri zvečer, — pevska šola za gospode vsako sredo in saboto ob 8. uri zvečer, — pevske vaje za zbor vsak torek in petek ob 8. uri zvečer.

Častite gospice in gospodje, ki imajo veselje in zmožnost za petje, naj se oglase v gori navedenih urah v čitalnični pevski sobi. Temu pozivu dostavljamo le še to, da se te šole in zborovih vaj morejo vdeležiti tudi gospice in gospodje, ki dozdaj niso bili društveniki čitalnice.

V Ljubljani 30. septembra 1877.

Odbor Čitalnični.

(Umrlo) je meseca septembra 83 oseb, 41 moškega in 42 ženskega spola.

(„Turški list“) je bil nedavno posnel iz sorodne mu sestrice graške „Tagespost“ dopis, v katerem je pripovedoval, kako da so ljudje po ranjkih župniku na Brdu kradli in vse odnesli, kar so le mogli. Ob enem je eno zasolil jezuitom, češ, da so njihovi misijoni brezuspešni, ker se kaj tacega zamore zgoditi. V št. 226 turški list preklicuje to poročilo rekši, da razun nekaj nič vrednega orodja, in starega barometra pa uhana, kar so bili pobrali posli in vse skupaj ni bilo vredno 20 gld., se ni nič odneslo. Napadi na jezuite bili so tedaj prav prisiljeni, ker bi jih ne zadela nobena krivda, če bi tudi vse istinito bilo, kar je pisal „Tagblatt“. Saj jezuiti pri svojih misijonih ljudi ne učé krasti, ampak jih pred hudodelstvi še svare. Kaj pa oni morejo zato, če se nekateri ljudje ne zmenijo za lepe nauke in svarila? Kolikokrat je bil n. pr. že turški list zavrnen in posvarjen, so pa mar jezuitski misijoni krivi, da vedno enako umazano piše in laže ter čast poštenih občanov napada?

## Razne reči.

— † Britke zgube zadele so v zadnjem času milo našo domovino. V Kranji so umrli zaporedamo trije vrli narodnjaki, namreč gg. Pec, Florijan in Gogala, po domače Žumer, brat gimnazijskega kateheta in profesorja preč. g. dr. Gogola, čigar slovesni pogreb je bil v torek. Danes pa bodo v Postojni pokopali izvrstnega narodnjaka in bivšega deželnega poslanca, g. Lavrenčiča, ki je po daljem bolehanji 2. t. m. umrl. R. I. P.

— † V Zagrebu je umrl rodoljubni in učeni profesor vseučiliški dr. Gavro Smičiklas.

— Književnost. „Kocenov zemljepis za narodne šole, poslovenil Ivan Lapajne“, naslov je knjigi, ki je v založbi učiteljskega društva za slovenski štajler prišla na svetlo. Ime Kocenovo je glede zemljepisne vede tako slavno znano, da nam izvrstne knjižice ni treba še posebno priporočati, ker jo zado- stno priporoča ime pisateljevo. Cena knjižice

je 15 krajcarjev. Marljivi g. Lapajne poslovenil je obenem knjižico z naslovom: „Učitelj Dobrašin“, podučna povest Slovincem, kateri je pa cena 8 krajcarjev.

— Modra razsodba. V neki vasi na Ruskem ste prišle dve ženi s svojima sopro- goma v srenjsko sodnijo, da bi druga drugo tožili zaradi razžaljenja časti. To bi ne bilo nič nenavadnega, ker kaj enakega se nahaja povsod; pa to je dalo priliko k prav salomon- ski (!) razsodbi. Srenjska sodnija je namreč razsodila sledeče: Ker ste obe tožnici raz- žalile druga drugo, mora ena opravljati dva ena pa tri dni tlako za srenjo, njena soproga pa sta bila obsojena vsak na 5 batin, ker nista umela, ohraniti v brzdi in redu svojih žen.

## Eksekutivne dražbe.

4. oktobra: 3. Jančar z Ilavegore, 3. Hu- dovernik iz Lašič, oba v Lašičah. 3. Janežič iz Lepegorice, v Mokronogu. 3. Mustar iz Kuže- lova, 1. Škufca iz Viseje, oba v Žuženberku. 3. Bregar iz Gradiške, 2. Vencelj iz Bukovice, 2. Skubic iz Police, 2. Augustinčič iz Male peči, 2. Malner iz Mleščevca, vsi v Zatični. 1. Kukovič z Vrha, v Kočevji.

5. oktobra. Žagar iz Dolenjega Karteleva, 3. Gregorič in 2. Turk iz Novega mesta, 3. Ster- nad iz Gorenjega Karteleva, 3. Gorše iz Krke, 3. Aidič iz Dolenjega Kamuja, 3. Pavlin iz Čee- ne vasi, 3. Kralj iz Pristave, 3. Köbel iz Dolenjega Karteleva, vsi v Novem mestu. 3. Žele iz Hra- stja, 3. Debevec iz Postojne, 2. Bele iz Klenika, 2. Penko iz Petelin, 1. Simčič iz Studenega, vsi v Postojni. 2. Milavec in 2. Međen iz Cirknice. 2. Mahnič iz Planine, vsi v Logatcu. 2. Urbič v Ratečah, 2. Ukmar iz Ustja, v Vipavi. 3. Slane iz Knježaka, 3. Čekada iz Bistrice, 3. Tom- šič iz Knježaka, 3. Sekarn iz Bistrice, 2. Bošt- jančič iz Smerja, 2. Frank iz Čelja, vsi v Bist- rici. 3. Smrekar iz Rožanca, 2. Bižal iz Pred- grada, 2. Gračar iz Gorenje Radenice, vsi v Čr- nomlji. 2. Stublar iz Cerkviča, 2. Mihelčič iz Semiča, 1. Stežinski iz Vidošice, vsi v Metliki.

## Umrli so:

Od 30. do 1. oktobra: Ožbald pl. Bolfras, major. o. 3 l., za vnetico vratu. Marijana Ba- dič, del. 38 l., za ženom. Alojzija Schwarzenbach, kolarjev o. 3 1/2 m., za drisko.

## Telegrafične denarne cene 3. oktobra.

Papirna renta 64.35 — Srebrna renta 66.90 — Zlata renta 75.05. — 1860letno državno posojilo 111 25 Bankine akcije 848 — Kreditne akcije 203.30 — London 117.90 — Srebro 104 — — Ces. kr. cekini 5 60. — 20 frankov 9 38 1/4.

## V Št. Koncijanu na Dolenskem,

prav v farni vasi, kjer je pošta in 4 sejmi, je

## domačija na prodaj,

ali pa se dá tudi za več lét v najem (štant.) Hiša je zidana, s prostorno bo- kano kuhinjo, zraven poslopje s zidanim keldram in strojarijo, katera tudi zdaj, iz domače, in sosednih fará, mnogo dela dobiva z vsim potrebnim orodjem. Tudi je zidano poslopje, v katerem je prostorna vinska klet, prostore živinski hlev, zraven še tudi 1 leseni, zgoraj skeden in 3 se- nice, kozolec in 3 svinjaki. Ima boršt, pra- vico na srejskem pašniku živino in konje pasti, od 8—10 mernikov posetve lastnih njiv, in 1/2 ure od doma vinograd, v ka- terem se v dobri letni prideli po 50 ve- der prav dobrega vina. Poslopja so v dobrem stanu. — Tudi letošnje poljske pridelke s klajo vred lahko dobi kupec ali pa štantman. Pripravno je to posestvo tudi za kakega duhovna v pokoju, ker hiša ni daleč od cerkve.

Natančne pogoje naznani Fr. Jeršič, duhoven pod Št. Jurjem, pošta Loka pri Zagorji ob Savi. (3)